

Kitabu cha Danieli - Nambari mia moja sitini na moja

Jukumu la Roma katika kuthibitisha maono ya unabii wa Biblia: Uchunguzi wa kina wa Sura ya Kumi na Moja ya Danieli

Jeff Pippenger
2024-03-27

Maono ya sura ya kumi na moja ya Danieli ndiyo rejea kuu kwa maono yote ya unabii wa Biblia, na maono ya sura ya kumi na moja yanathibitishwa na alama ya Roma.

Na katika nyakati zile wengi watainuka dhidi ya mfalme wa kusini; pia wanyang'anyi wa watu wako watajikuza ili kutimiza maono; lakini wataanguka. Danieli 11:14.

Jones anashughulikia aya iliyotangulia kama ifuatavyo:

Waamori walipotimia kipimo cha uovu wao, nchi yao ilitolewa kwa Israeli, watu wa Mungu. Israeli, ikifuata njia ya wapagani, ilijaza pia kikombe cha uovu; Mungu akasimamisha ufalme wa Babeli, akaondoa kila kitu. Babeli ilipojaza kikombe cha uovu wake, utawala ukahamishwa kwa Uajemi. Na malaika alipozuiliwa na uovu wa Waajemi, ndipo mkuu wa Uyunani akaingia na kuuondoa kabisa.

Na mamlaka ya Ugiriki ilipaswa kudumu kwa muda gani? Ilipaswa kuvunjika lini? 'Wakosaji walipokwisha kufikia utimilifu.' Taifa hilo husimama hadi litakapojaza kipimo cha uovu wake, kisha mamlaka hiyo inahamishwa kwa ufalme mwingine. Mamlaka hiyo ambayo iliamishwa ilikuwa ya Kirumi, kama tunavyojifunza kutoka Danieli 11:14. 'Na katika nyakati hizo wengi watainuka dhidi ya mfalme wa kusini; pia wanyang'anyi wa watu wako watajikuza ili kuithibitisha maono; lakini wataanguka.' Taifa hili linaonyeshwa kama taifa la wanyang'anyi - watoto wa wanyang'anyi, kama yasemavyo maelezo ya pembeni ya maandishi.

"Hawa ndio ambao sasa wamepeva ufalme, na kwa nini? - 'Wana wa wanyang'anyi watainuka ili kuithibitisha maono.' Taifa hili linapojitokeza jukwaani, ndipo huingia kile kinachothibitisha maono, kile ambacho ni lengo moja kuu la maono hayo, ile alama kuu moja katika mkondo wa maono ambayo Mungu ameyatoa kupitia manabii kwa wakati wote." A. T. Jones, *The Columbian Year and the Meaning of the Four Centuries*, 6.

Jones anasema kwamba wakati mamlaka ya Kirumi "inapoingia jukwaani, ndipo panaingia kile kinachozanza" ... "mstari wa maono ambao Mungu ametoa kupitia manabii kwa nyakati zote." Katika historia ya Miller Waprotestanti walifundisha, kama Uadventista wa Laodikia unavyofanya sasa, kwamba wezi wa watu wako wanamwakilisha Antioko Epifane, mfalme wa Waseleukidi aliyetawala kuanzia 175 hadi 164 KK. Alikuwa mshiriki wa nasaba ya Waseleukidi, ambayo ilikuwa mojawapo ya falme warithi za Kigiriki zilizotokana na kusambaratika kwa milki ya Aleksanda Mkuu. Tofauti ya maoni juu ya suala hili ilikuwa mahsusi sana katika historia ya Wamileraiti, kiasi kwamba utambulisho wa Antioko Epifane umeonyeshwa kwenye chati ya

waanzilishi ya 1843.

Rejeo kwa Antioko katika chati hiyo kinawakilisha rejeo pekee kwa jambo ambalo halipatikani katika Neno la kinabii la Mungu. Kipo hapo ili kupinga mafundisho ya uongo ya Waprotestanti wa kipindi hicho, ambayo sasa ni fundisho la uongo la Uadventista wa Laodikia. Iwapo William Miller alielewa kwa kina umuhimu wa kufahamu kwamba Rumi ndiyo mamlaka ya duniani inayoweza “mstari wa maono ambao Mungu ametoa kupitia kwa manabii kwa nyakati zote,” ni jambo la kutia shaka, lakini ilikuwa wazi vya kutosha kutetea kwa uthabiti ukweli kwamba Rumi ndiyo inayoweza maono hayo.

Pasipo maono, watu huangamia; lakini anayeishika sheria ana heri. Mithali 28:14.

Solomoni aliandika kwamba pasipo maono, watu huangamia, na neno la Kiebrania "maono," katika aya ya kumi na nne ni lile lile kama katika methali ya Solomoni. Maono hayo ni suala la uhai au mauti, na "maono" hayo yanathibitishwa na alama ya Roma. Neno "maono" katika aya ya kumi na nne ni neno lile lile la maono katika Habakuki, sura ya pili.

Nitasimama katika mahali pangu pa ulinzi, na nijiweke juu ya mnara; nami nitaangalia ili nione atakaloniambia, na nitajibu nini nitakapokemewa. Bwana akanijibu, akasema, Andika maono, uyafanye wazi juu ya vibao, ili asomaye apate kukimbia. Kwa maana maono hayo bado ni kwa wakati uliowekwa, lakini mwisho wake yatanena, wala hayatasema uongo; ijapokawia, subiri; kwa maana hakika yatakuja, wala hayatakawia. Habakuki 2:1-3.

Neno "reproved" katika mstari wa kwanza, linamaanisha "kubishaniwa". William Miller alikuwa mlinzi aliwekwa juu ya mnara katika historia ya harakati ya malaika wa kwanza na wa pili, na, katika fumbo la kinabii, alipouliza ni nini angepaswa kujibu katika mjadala wa historia yake, aliambiwa aandike maono, ambayo yanathibitishwa na ishara ya Roma. Kwa kuafiki ukweli huu, wafuasi wa Miller walipotoa chati ya pionia ya 1843 katika utimilifu wa mistari hii mitatu ya Habakuki, walirejelea kiini chenyewe cha mjadala waliokuwa wakiushiriki. Bila shaka hawakuelewa kwamba marejeleo yao kwa hoja ya kipuuzi kwamba Antiochus Epiphanes ndiye alikuwa nguvu iliyothibitisha maono hayo, yanawakilisha mjadala wa Habakuki sura ya pili, lakini Dada White alisema kwamba chati hiyo ilikuwa "imeongozwa kwa mkono wa Bwana, na haipaswi kubadilishwa," hivyo marejeleo ya mjadala yaliyo kwenye chati yalitoka kwa mkono wa Mungu.

Wamilleri walikuja kuelewa kwa usahihi kwamba kukatishwa tamaa kwa kwanza tarehe 19 Aprili 1844 kulianzisha wakati wa kukawia, uliotajwa na Habakuki na pia katika mfano wa Mathayo wa mabikira kumi. Pia walikuja kuelewa kwamba unabii huo miwili uliunganishwa moja kwa moja na Ezekieli sura ya kumi na mbili, ambamo Ezekieli anatambulisha kipindi cha wakati ambapo utimilifu wa kila maono utatokea. Neno hilo “maono” ni lilelile neno la Kiebrania tunalolizingatia sasa. Hii ndiyo sababu Jones yuko sahihi anaposema, “Wakati” Rumi “inapoingia katika mandhari, ndipo huingia kile kinachothibitisha maono, kile ambacho ni kitu kimoja kikuu cha maono, alama moja kuu katika mstari wa maono ambayo Mungu ametoa kupitia kwa manabii kwa nyakati zote.” Rumi huyathibitisha maono yote ya Neno la Mungu la kinabii, na kwa namna ya pekee zaidi ni Rumi ambayo juu yake muundo mzima wa sura ya kumi na moja umejengwa.

Wakati Dada White anaporejelea utimilifu wa mwisho wa sura ya kumi na moja ya Danieli na kusema kwamba “sehemu kubwa ya historia iliyotukia katika utimilifu wa unabii huu itarudiwa,” anaonyesha kwamba historia za sura ya kumi na moja ambazo zilikuwa tayari zimetimizwa ziliifananisha aya za mwisho za Danieli sura ya kumi na moja. Mada ya aya za mwisho za sura ya kumi na moja ni mfalme wa kaskazini, ambaye hapo anaiwakilisha Rumi ya kisasa. Kwa hiyo, historia za Danieli sura ya kumi na moja, ambazo zinarudiwa, ni historia zinazoiwakilisha Rumi.

Katika mistari sita ya mwisho ya sura ya kumi na moja, Roma ya kisasa (mfalme wa kaskazini) inashinda madola matatu ya kijiografia. Katika mistari wa arobaini anashinda mfalme wa kusini (Umoja wa Kisovyeti wa zamani mnamo 1989), nchi ya utukufu (Marekani wakati wa sheria ya Jumapili itakayokuja hivi karibuni), na Misri (dunia yote kama inavyowakilishwa na Umoja wa Mataifa). Katika Danieli kumi na moja, Roma ya kipagani inaonyeshwa ikishinda madola matatu ya kijiografia ili kuteka ulimwengu uliokuwa ukijulikana wakati huo, kisha Roma ya kipapa inaonyeshwa ikishinda madola matatu ya kijiografia ili kuteka dunia.

Rumi ya kipagani inatajwa kwa mara ya kwanza katika sura hii katika aya ya kumi na nne, ili kuitambulisha kuwa ndiyo ishara inayoismamisha njozi hiyo, lakini kuinuka kwake katika mamlaka hakujadiliwi hadi aya ya kumi na sita. Ufalme wa Aleksanda Mkuu uligawanywa katika sehemu nne kwa utimilifu wa Neno la Mungu la kinabii, lakini sehemu hizo nne kwa upesi ziliungana na kuwa wapinzani wawili wakuu wanaotambulishwa aidha kuwa mfalme wa kusini au mfalme wa kaskazini katika simulizi la kinabii linaloendelea hadi hitimisho la sura hiyo. Katika aya ya kumi na nne nguvu ya Roma inayoinuka inatajwa kama nguvu ambayo ingeisimamisha njozi hiyo, lakini mambo yanayoshughulikiwa ni mapambano kati ya mabaki ya ufalme wa Aleksanda kama inavyowakilishwa na wafalme wa kaskazini na wa kusini.

Katika aya ya kumi na tano, wale wafalme wawili bado wako katika mapambano yao, na mfalme wa kaskazini anashinda. Lakini katika aya ya kumi na sita Rumi inawasili, na aya inasema, "Lakini atakayekuja juu yake," ikimaanisha kwamba Rumi inapokuja dhidi ya mfalme wa kaskazini aliyekuwa amemshinda tu mfalme wa kusini, mfalme wa kaskazini hataweza kusimama dhidi ya Rumi. Rumi inashinda, na katika aya ya kumi na sita, Rumi pia ingesimama katika nchi tukufu ya Yuda. Katika aya ya kumi na saba Rumi "itakaza uso wake kuingia kwa nguvu za ufalme wake wote." Alimshinda mfalme wa kaskazini ambaye hakuweza kusimama mbele yake, kisha akautwaa Yuda, halafu akaingia Misri.

Na katika nyakati zile wengi watainuka dhidi ya mfalme wa kusini; tena waporaji wa watu wako watajikuza ili kusimamisha maono; lakini wataanguka. Basi mfalme wa kaskazini atakuja, na ataweka boma la kuzingira, na atatwaa miji yenye maboma imara sana; na nguvu za kusini hazitaweza kusimama, wala watu wake wateule, wala hakutakuwa na nguvu ya kusimama. Bali yeye ajaye kinyume chake atafanya kama apendavyo, wala hakuna atakayesimama mbele yake; naye atasimama katika nchi ya uzuri, ambayo kwa mkono wake itaharibiwa. Tena ataelekeza uso wake kuingia kwa nguvu za ufalme wake wote, na wanyofu pamoja naye; ndivyo atakavyofanya; naye atampa binti wa wanawake, kwa kumharibu; lakini hatasimama upande wake, wala hatakuwa kwa ajili yake. Danieli 11:14-17.

Ushindi uliodhihirishwa katika aya hizi ni utimilifu wa Danieli sura ya nane.

Na katika moja ya hizo ilitoka pembe ndogo, ikakua sana mno kuelekea kusini, na kuelekea mashariki, na kuelekea nchi ya uzuri. Danieli 8:9.

Pembe ndogo ya mstari wa tisa ni Roma ya kipagani, na mstari wa tisa unatambua, kwa kuafikiana na mistari ya kumi na nne hadi kumi na saba ya sura ya kumi na moja, kwamba Roma ya kipagani ingeteka maeneo matatu ya kijiografia ilipochukua udhibiti wa ulimwengu. Maeneo hayo yalikuwa kusini (Misri), mashariki (Siria, mfalme wa kaskazini) na nchi ya kupendeza (Yuda). Historia ya mistari ya kumi na sita na kumi na saba inakuwa mfano wa ushindi wa hatua tatu wa kihistoria wa Roma ya kisasa katika mistari ya arobaini hadi arobaini na tatu, kwa maana kama Dada White alivyosema, “Sehemu kubwa ya historia iliyotukia katika utimizaji wa unabii huu itarudiwa.”

“Ijapokuwa Misri haikuweza kusimama mbele ya Antioko, mfalme wa kaskazini, Antioko hakuweza kusimama mbele ya Warumi, ambao sasa walikuja kupigana naye. Hakuna falme zilizoweza tena kuipinga nguvu hii iliyokuwa ikiinuka. Shamu ilishindwa, na ikaongezwa kwa milki ya Kirumi, wakati Pompeyo, KK 65, alipomnyang’anya Antioko Asiaticus milki yake, na kuifanya Shamu kuwa jimbo la Kirumi.

“Uwezo huohuo pia ulipaswa kusimama katika Nchi Takatifu, na kuiteketeza. Roma iliunganishwa na watu wa Mungu, Wayahudi, kwa agano, mwaka wa 162 KK, tangu tarehe hiyo hushika mahali pa wazi katika kalenda ya kiunabii. Hata hivyo, haikupata mamlaka juu ya Yudea kwa ushindi wa moja kwa moja hadi mwaka wa 63 KK; na ndipo kwa namna ifuatayo.

Aliporudi Pompey kutoka katika msafara wake dhidi ya Mithridates, mfalme wa Pontus, washindani wawili, Hyrcanus na Aristobulus, walikuwa wakigombea taji la Yudea. Madai yao yaliwasilishwa mbele ya Pompey, ambaye hivi karibuni alitambua kwamba madai ya Aristobulus hayakuwa ya haki, lakini alitaka kuahirisha uamuzi wa jambo hilo hadi baada ya msafara wake alioutamani kwa muda mrefu kuelekea Arabuni, akaahidi kisha kurejea, na kuyatatua mambo yao kwa kadiri itakavyoonekana kuwa ya haki na ya kufaa. Aristobulus, baada ya kubaini nia halisi za Pompey, alikimbilia kurudi Yudea, akawapa silaha raia wake, na kujiandaa kwa ulinzi mkali, akiwa amedhamiria, kwa gharama yoyote, kulihifadhi taji ambalo aliona mapema lingeamuliwa kupewa mwingine. Pompey alimfuata kwa karibu huyo mkimbizi. Alipokaribia Yerusalemu, Aristobulus, aliyeanza kujutia mwenendo wake, alitoka kumlaki, na akajaribu kupatanisha mambo kwa kuahidi kujisalimisha kabisa na kutoa kiasi kikubwa cha fedha. Pompey, alipolikubali pendekezo hili, alimtuma Gabinius, akiwa mkuu wa kikosi cha askari, kwenda kupokea fedha hizo. Lakini yule luteni jenerali alipowasili Yerusalemu, alikuta milango ya mji imefungwa dhidi yake, na akaambiwa kutoka juu ya kuta kwamba mji huo ulikataa kuzingatia makubaliano hayo.

Pompey, asipotaka kudanganywa namna hii bila adhabu, alimfunga kwa pingu Aristobulus, ambaye alikuwa amemweka chini ya ulinzi, na mara akaandamana kuishambulia Yerusalemu na jeshi lake lote. Wafuasi wa Aristobulus walitaka kutetea mahali hapo; wale wa Hyrcanus walitaka kufungua malango. Kwa kuwa hawa wa mwisho walikuwa wengi na wakashinda, Pompey akaruhusiwa kuingia mjini bila kizuizi. Ndipo wafuasi wa Aristobulus wakajiondoa hadi Mlima wa Hekalu, wakiwa wameazimia kikamilifu kulitetea mahali hapo kama vile Pompey alivyoazimia kuliteka. Mwisho wa miezi mitatu, mwanya ukafanywa katika ukuta uliotosha kuruhusu shambulio, na mahali hapo pakatekwa kwa nguvu za upanga. Katika

mauaji ya kutisha yaliyofuata, watu elfu kumi na mbili waliuawa. Ilikuwa taswira ya kugusa moyo, anabainisha mwanahistoria, kuwaona makuhani, waliokuwa wakati huo wakihudumu katika ibada takatifu, kwa utulivu wa mkono na nia thabiti wakiendeleza kazi yao ya kawaida, kana kwamba hawatambui ghasia kali, ijapokuwa kote kuwazunguka wenzao walikuwa wakichinjwa, na hata mara nyingi damu yao wenyewe ikichanganyika na ile ya sadaka zao.

Baada ya kukomesha vita, Pompey alibomoa kuta za Yerusalemu, akahamisha miji kadhaa kutoka chini ya mamlaka ya Yudea hadi chini ya mamlaka ya Siria, na aliwatoza Wayahudi ushuru. Hivyo, kwa mara ya kwanza, Yerusalemu iliwekwa kwa njia ya ushindi mikononi mwa mamlaka ile ambayo ingeshikilia 'nchi tukufu' kwa mkono wa chuma hadi kuimaliza kabisa.

'AYA YA 17. Naye ataelekeza uso wake aingie kwa nguvu za ufalme wake wote, na wenye unyofu pamoja naye; hivyo ndivyo atakavyofanya: naye atampa binti wa wanawake ili kumharibu; lakini hatasimama upande wake, wala hatakuwa wake.'

Askofu Newton anapendekeza usomaji mwingine wa aya hii, unaoonekana kueleza kwa uwazi zaidi maana, kama ifuatavyo: 'Naye pia ataweka nia yake kuingia kwa nguvu katika ufalme mzima.' Aya ya 16 ilituleta hadi kwenye ushindi wa Warumi juu ya Siria na Uyahudi. Roma ilikuwa tayari imeshinda Makedonia na Thraki. Misri sasa ndiyo iliyobaki pekee ya 'ufalme mzima' wa Aleksanda, ambayo haikuwa imewekwa chini ya mamlaka ya Kirumi; na mamlaka hiyo sasa ikaweka azimio la kuingia kwa nguvu katika nchi hiyo. Uriah Smith, Danieli na Ufunuo, 258-260.

Tumekwisha kuonyesha tayari, zaidi ya mara moja katika makala hizi, jinsi aya ya thelathini na ya thelathini na moja ya Danieli kumi na moja zinavyolingana na aya ya arobaini na ya arobaini na moja, na historia ya aya ya thelathini na ya thelathini na moja nayo pia inalingana na kung'olewa kwa pembe tatu.

Nikazitazama zile pembe, na tazama, pembe nyingine ndogo ikapanda katikati yao, ambayo mbele yake ziling'olewa kwa mizizi pembe tatu za kwanza; na tazama, katika pembe hii kulikuwa na macho kama macho ya mwanadamu, na kinywa kilichosema maneno makuu. ... Na kuhusu zile pembe kumi zilizokuwa kichwani mwake, na ile nyingine iliyopanda, ambayo mbele yake tatu zilianguka; yaani ile pembe iliyokuwa na macho, na kinywa kilichosema maneno makuu sana, ambayo mwonekano wake ulikuwa imara zaidi kuliko wenzake. Danieli 7:8, 20.

Kama vile Danieli sura ya nane, aya ya tisa, inawakilisha maeneo matatu ya kijiografia yaliyotekwa kwa ushindi yaliyoiweka Roma ya kipagani kwenye kiti cha enzi, vivyo hivyo, kung'olewa kwa pembe (zikimaanisha Waheruli, Waostrogothi na Wavandali) kuliwakilisha maeneo matatu ya kijiografia ya ushindi yaliyoiweka Roma ya kipapa kwenye kiti cha enzi. Historia zote hizo zinaendana na aya za arobaini hadi arobaini na tatu za Danieli sura ya kumi na moja, na kung'olewa kwa pembe tatu kunaendana na historia ya aya za thelathini na thelathini na moja.

'AYA YA 8. Nikazitazama zile pembe, na tazama, pembe nyingine ndogo ilichomoza kati yao, mbele yake zikang'olewa kwa mizizi pembe tatu za zile za kwanza; na tazama, katika pembe hii kulikuwa na macho kama macho ya mwanadamu, na kinywa kilichosema maneno makuu.'

Danieli alitafakari kuhusu pembe. Dalili za harakati za ajabu zilionekana miongoni mwao. Pembe ndogo (hapo mwanzoni ikiwa ndogo, lakini baadaye ikawa imara zaidi kuliko wenzake) ikainuka kati yao. Haikuridhika kujipatia kwa utulivu mahali pake na kukalia mahali pake; ilibidi isukume baadhi ya nyingine kando, na kutwaa nafasi zao. Falme tatu ziling'olewa mbele yake. Pembe hii ndogo, kama tutakavyopata fursa ya kutazama kwa kina zaidi baadaye, ilikuwa upapa. Pembe tatu zilizong'olewa mbele yake zilikuwa Waheruli, Waostrogothi, na Wavandali. Na sababu iliyofanya ziling'olewe ni kwamba zilipinga mafundisho na madai ya hierarkia ya kipapa, na hivyo pia utawala wa juu kanisani wa Askofu wa Roma.

Na "katika pembe hii palikuwa na macho kama macho ya mwanadamu, na kinywa kilichosema maneno makuu," macho hayo yakiwa alama inayofaa ya werevu, uwezo wa kuona kwa undani, hila, na kuona mbali ya hierarkia ya kipapa; na kinywa kilichosema maneno makuu, ishara inayofaa ya madai ya kiburi ya maaskofu wa Roma. Uriah Smith, Danieli na Ufunuo, 132-134.

Ni Rumi inayoiimarisha maono ya unabii wa Biblia, na hasa maono ya Danieli sura ya kumi na moja. Katika sura hiyo sehemu kubwa ya historia ya kiunabii iliyokuwa imetimizwa kabla ya vuguvugu la Wamillari ilipaswa kurudiwa katika mistari sita ya mwisho ya Danieli 11. Kushindwa kwa vizuizi vitatu vya kijiografia vilivyoisimika Rumi ya kipagani na ya upapa juu ya kiti cha enzi kunawakilishwa katika sura ya kumi na moja, na uwakilishi huo miwili ni mifano ya wakati ambapo Rumi ya kisasa inawekwa tena juu ya kiti cha enzi. Ni Rumi inayoiimarisha maono, na Paulo anatambulisha kwamba Rumi hiyo ya upapa inafunuliwa katika wakati wake.

Mtu awaye yote asiwadanganye kwa njia yoyote; maana siku ile haitakuja, isipokuwa kwanza utokee uasi, na yule mtu wa dhambi afunuliwe, mwana wa uharibifu; yeye ampingaye na kujikweza juu ya kila kitu kiitwacho Mungu, au kinachoabudiwa; hata aketi hekaluni mwa Mungu kama Mungu, akijionyesha mwenyewe kwamba yeye ni Mungu. Hamkumbuki kwamba nilipokuwa bado pamoja nanyi naliwaambia mambo haya? Na sasa mnajua kinachomzuia, ili afunuliwe kwa wakati wake. 2 Wathesalonike 2:3-6.

Upapa ulichukua kiti cha enzi kama ufalme wa tano wa unabii wa Biblia mwaka 538, na wengi wanaozingatia aya ya sita bila shaka wangekisia kwamba Paulo anamaanisha kwamba "Upapa ungefunuliwa mwaka 538." Hili huenda likawa sahihi, lakini kwa kiwango cha chini ni ukweli wa pili kuhusu kile ambacho Paulo alikuwa akitambua. Paulo, kama manabii wote, anazungumza zaidi kuhusu siku za mwisho kuliko wakati wake mwenyewe. Alikuwa akirejelea jinsi Upapa ungefunuliwa kinabii, kwani kama nabii alikubaliana na manabii wengine wote. Mstari kwa mstari, wale wasio na maono huangamia, na wasio na maono hawana maono kwa sababu hawajui nini kinachoyathibitisha maono. Kujua kwamba Roma ndiyo inayoyathibitisha maono ni suala la uhai au mauti. Paulo, akiwa katika makubaliano na manabii wengine, anabainisha kwamba kinachofichua Roma ya kipapa, ambayo ndiyo Roma ya siku za mwisho, ni "wakati wake." "Wakati" wa kinabii unaohusishwa na Roma ndicho kinachofunua asili na utambulisho wa Roma.

Tutaendelea na utafiti huu katika makala ijayo.

Mtume Paulo, katika barua yake ya pili kwa Wathesalonike, alitabiri uasi mkubwa ambao ungepelekea kuanzishwa kwa mamlaka ya kipapa. Alitangaza kwamba siku ya Kristo haitakuja, 'isipokuwa kwanza uje ukengeufu, na afunuliwe yule mtu wa dhambi, mwana wa uharibifu; anayepinga na kujikweza juu ya yote yanayoitwa Mungu, au yanayoabudiwa; hata aketi katika hekalu la Mungu kana kwamba yeye ni Mungu, akijionyesha kwamba yeye ni Mungu.' Zaidi ya hayo, mtume anawaonya ndugu zake kwamba 'siri ya uasi tayari inafanya kazi.' 2 Wathesalonike 2:3, 4, 7. Hata wakati huo wa mapema aliona makosa yakinyemelea kanisani, ambayo yangetayarisha njia kwa kuibuka kwa upapa.

Polepole, kwanza kwa siri na kimya, kisha kwa uwazi zaidi ilipozidi nguvu na kupata udhibiti wa mawazo ya wanadamu, 'siri ya uovu' iliendeleza kazi yake ya udanganyifu na ya kukufuru. Karibu bila kutambuliwa, desturi za upagani ziliingia katika kanisa la Kikristo. Roho ya maafikiano na kuiga ilizuiliwa kwa muda na mateso makali ambayo kanisa lilivumilia chini ya upagani. Lakini mateso yalipokoma, na Ukristo ulipoingia katika mabaraza na majumba ya kifalme, uliweka kando unyenyekevu na unyofu wa Kristo na mitume wake, ukachukua mbwembwe na majivuno ya makuhani na watawala wa kipagani; na badala ya maagizo ya Mungu, ukaweka nadharia na mapokeo ya kibinadamu. Uongofu wa jina tu wa Konstantino, mwanzoni mwa karne ya nne, ulileta shangwe kubwa; na dunia, ikiwa imejifunika kwa sura ya haki, iliingia kanisani. Sasa kazi ya upotovu ikasonga mbele kwa kasi. Upagani, ingawa ulionekana kushindwa, ukawa mshindi. Roho yake ikalitawala kanisa. Mafundisho yake, taratibu zake za ibada, na ushirikina wake viliingizwa katika imani na ibada ya wale wanaodai kuwa wafuasi wa Kristo.

Muafaka huu kati ya upagani na Ukristo ulisababisha kuibuka kwa 'yule mtu wa dhambi' aliye-tabiriwa katika unabii kuwa akimpinga na kujikweza juu ya Mungu. Mfumo huo mkubwa wa dini ya uongo ni kazi bora ya nguvu za Shetani—ukumbusho wa jitihada zake za kujikalisha katika kiti cha enzi ili kuutawala ulimwengu kulingana na mapenzi yake. Pambano Kuu, 49, 50.